

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ**

НАСТАНОВЧА СЕСІЯ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КИЇВ – 2020

Настановча сесія: робоча програма навчальної дисципліни. Київ : КНУКіМ, 2020. 12 с.

Розробник:

Бойко Л.П., кандидат педагогічних наук, професор

Наведено рекомендації з вивчення дисципліни «Настановча сесія» та основні теми для вивчення. Наведено перелік літературних джерел.

Рецензент:

Безклубенко С.Д., доктор філософських наук, професор кафедри філософії і педагогіки Київського національного університету культури і мистецтв

Схвалено рішенням кафедри філософії і педагогіки Київського національного університету культури і мистецтв

Протокол №1 від 30 серпня 2020 р.

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради Київського національного університету культури і мистецтв

Протокол №1 від 31 серпня 2020 р.

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Структура навчальної дисципліни	5
2. Програма навчальної дисципліни	6
3. Теми і плани лекцій	8
4. Рекомендована література	9

ВСТУП
Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-науковий ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 1	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 034 Культурологія	Загальна складова Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 30		Рік підготовки	
		1-й	
		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6	Освітньо-науковий ступінь доктор філософії	Лекції	
		10 год.	
		Практичні	
		Семінарські	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		20 год.	
		Індивідуальні заняття	
Вид контролю:			

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомлення аспірантів з тематикою науково-дослідної роботи університету та вимогами до написання дисертаційного дослідження.

Завдання:

- сприяння формуванню у аспірантів системи знань про сутність системи організації наукової роботи в університеті;
- розуміння основних норм та принципів функціонування аспірантури та докторантури;
- засвоєння вимог до підготовки та написання дисертаційного дослідження;
- формування навичок організації науково-пошукової роботи в аспірантурі та навичок самоосвіти.

- процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

загальні:

- здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність до самостійного формування й неперервного удосконалення системного наукового і загального культурного світогляду;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність написання українською та іноземною мовою власних наукових публікацій різного змісту та обсягу;
- здатність діяти на основі етичних кодексів і професійної етики науковця, на засадах науковості та толерантності.

фахові:

- здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у культурології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і суміжних галузях;
- здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень/інноваційних розробок з культурологічної проблематики та суміжних наукових дисциплін;
- здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у системі освіти;
- здатність до наукового аналізу культурних явищ, практик та процесів із використанням різних методологічних підходів;
- здатність аналізувати та критично оцінювати сучасні концепції культурології, а також тенденції розвитку культурологічної теорії;
- здатність апробувати результати культурологічних досліджень, популяризувати й поширювати їхні результати.

Результати навчання за дисципліною:

- здійснювати наукове дослідження згідно з основоположними принципами наукового пізнання;
- здійснювати пошук, обробку та аналіз інформації з різних джерел;
- генерувати нові ідеї (креативність) та критично оцінювати їхній потенціал;
- вміння писати наукові публікації різного змісту та обсягу українською та іноземною мовами;
- діяти на основі етичних кодексів і професійної етики науковця, принципів академічної доброчесності і високої академічної культури;
- вільно презентувати та коментувати результати досліджень, наукові й прикладні проблеми культурології та суміжних наукових дисциплін;
- аналізувати, обґрунтовувати й критично оцінювати сучасні концепції культури та провідні тенденції розвитку культурологічної теорії та культурних практик;
- впроваджувати результати культурологічних досліджень у практику, популяризувати й поширювати їхні результати.

Предмет: «сучасна наука», «науково-дослідна робота», «дисертаційне дослідження» в процесі навчання в аспірантурі.

Міждисциплінарні зв'язки: Навчальна дисципліна «Настановча сесія» ґрунтується на вже отриманих нормативних знаннях з методології організації наукових досліджень, філософії, педагогіки та інших гуманітарних дисциплін.

Програма навчальної дисципліни складається з такого розділу:

1. Наставочна сесія.

1. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назва розділу і теми	Кількість годин													
		денна форма							заочна форма						
		усьо го	у тому числі						усьо го	у тому числі					
			л	с	п	лаб	інд	с.р.		л	с	п	лаб	інд	с.р.
РОЗДІЛ. НАСТАНОВЧА СЕСІЯ															
1.	Наука та наукова діяльність в сучасному глобалізованому світі	6	2					4							
2.	Науково-дослідна робота в університеті	6	2					4							
3	Організація навчального процесу в аспірантурі та докторантурі	6	2					4							
4	Вимоги до підготовки та написання дисертаційного дослідження	6	2					4							
5	Роль наукової інформації у проведенні наукового дослідження	6	2					4							
	Разом за семестр	30	10					20							
	Разом з дисципліни	30	10					20							

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 1. НАСТАНОВЧА СЕСІЯ

Тема 1.1. Наука та наукова діяльність в сучасному глобалізованому світі

Наука як особлива форма людської діяльності. Мета та завдання науки. Система наукових знань. Теоретичні та методологічні принципи науки. Екстенсивні та революційні періоди в розвитку науки. Наукова література. Популяризація наукового знання. Наукова діяльність як інтелектуально-творча діяльність, що спрямована на використання нових знань. Основні форми наукової діяльності: фундаментальні та прикладні дослідження. Наукова спільнота як складна система, в якій діють: державні установи, суспільні організації, неформальні групи. Наукові організації. Наукові інститути. Сучасні масштабні наукові проекти. Напрямки в наукових дослідженнях.

Тема 1.2. Науково-дослідна робота в університеті

Вузівська наука: особливості і призначення. Напрямки розвитку вузівської науки: підвищення ефективності використання наявного наукового потенціалу, інтеграція вищої освіти і науки України в європейське співтовариство, досягнення якості навчальної та наукової роботи. Наукова комунікація. Канали та рівні наукової комунікації. Наукові школи як неформальний творчий колектив дослідників різних поколінь. Основні функції наукової школи: виробництво та поширення наукових знань, підготовка обдарованих фахівців, наукове спілкування. Наукові школи КНУКіМ: історія та перспективи розвитку.

Тема 1.3. Організація навчального процесу в аспірантурі та докторантурі

Організація і планування науково-дослідної роботи. Аспірантура і докторантура. Перспективи здобувача наукового ступеня доктора філософії (Ph.D.). Модель освітньо-наукової програми доктора філософії (Ph.D.). Основні етапи підготовки доктора філософії (Ph.D.): навчальний (передбачає вивчення фахових дисциплін для формування теоретико-методологічного базису проведення особистого наукового дослідження) та дослідницький етап (підготовка до проведення наукового дослідження, організація дослідницької роботи, апробація результатів). Організація праці дослідника. Основні форми наукової комунікації. Атестація аспірантів та докторантів.

Тема 1.4. Вимоги до підготовки та написання дисертаційного дослідження

Загальні визначення та поняття наукового дослідження. Вибір напрямку наукового дослідження та теми, обґрунтування вибору теми. Визначення актуальності, мети об'єкта та предмета. Формулювання проблеми дисертаційної роботи. Програма дослідження та робочий план. Етапи виконання наукового дослідження. Організаційна робота по підготовці та написанню дисертаційної роботи. Особливості наукового мислення. Методи наукових досліджень. Пошук, накопичення та

опрацювання наукової літератури. Наукові тези. Наукова стаття. Висновки і рекомендації наукового дослідження. Автореферат дисертації. Апробація дисертаційного дослідження.

Тема 1.5. Роль наукової інформації у проведенні наукового дослідження.

Поняття про наукову інформацію. Мова і стиль наукового викладу. Основні жанри наукових досліджень. Науковий текст та вимоги до нього. Компіляція і плагіат. Етика і соціальна відповідальність вченого. Редагування наукового тексту. Посилання і список використаних джерел. Ілюстрації і таблиці. Скорочення і додатки.

3. ТЕМИ І ПЛАНИ ЛЕКЦІЙ

РОЗДІЛ 1. НАСТАНОВЧА СЕСІЯ

Тема 1.1. Лекція 1. Наука та наукова діяльність в сучасному глобалізованому світі

План

1. Наука як особлива форма людської діяльності.
2. Система наукових знань.
3. Основні форми наукової діяльності.
4. Напрямки в наукових дослідженнях.

Література: 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 22, 27, 29, 31, 33, 36, 41, 55, 57, 58.

Тема 1.2. Лекція 2. Науково-дослідна робота в університеті.

План

1. Вузівська наука: особливості і призначення.
2. Канали та рівні наукової комунікації.
3. Наукові школи як неформальний творчий колектив.
4. Наукові школи КНУКіМ: історія та перспективи розвитку.

Література: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 17, 18, 20, 27, 35, 40, 43, 51.

Тема 1.3. Лекція 3. Організація навчального процесу в аспірантурі та докторантурі.

План

1. Організація і планування науково-дослідної роботи.
2. Модель освітньо-наукової програми доктора філософії (Ph.D.).
3. Аспірантура і докторантура. Організація праці дослідника.
4. Атестація аспірантів та докторантів.

Література: 13, 19, 22, 23, 24, 27, 30, 35, 39, 42, 48, 49, 53.

Тема 1.4. Лекція 4. Вимоги до підготовки та написання дисертаційного дослідження.

План

1. Загальні визначення та поняття наукового дослідження.
2. Програма дослідження та робочий план.
3. Організаційна робота по підготовці та написанню дисертаційної роботи.
4. Наукові тези, наукова стаття: особливості написання.

5. Апробація дисертаційного дослідження.

Література: 10, 13, 17, 18, 28, 34, 35, 39, 40, 42, 44, 51.

Тема 1.5. Лекція 5. Роль наукової інформації у проведенні наукового дослідження.

План

1. Поняття про наукову інформацію.
2. Мова і стиль наукового викладу.
3. Редагування наукового тексту.
4. Посилання і список використаних джерел.
5. Компіляція і плагіат.

Література: 11, 18, 19, 20, 21, 24, 27, 30, 32, 38, 43, 47, 52, 57.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
84–89	B	добре	
74–83	C	задовільно	
66–73	D		
61–65	E		
21–60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно з можливістю повторного складання
0–20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно–правові джерела

1. Болонський процес: Документи / Європейський ун-т / З. І. Тимошенко (уклад.). — К. : Видавництво Європейського ун-ту, 2004. – 169с.
2. Болонський процес: Нормативно-правові документи / Європейський ун-т / З. І. Тимошенко (уклад.). — К. : Вид-во Європейського ун-ту, 2004. – 101 с.
3. Болонський процес: проблеми реалізації у Львівській комерційній академії: матеріали наук.-метод. конф. – Л.: Вид-во Львівської комерційної академії, 2005. – 382 с.
4. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти // Офіційний вісник України від 17.02.2012 — 2012 р., № 11, стор. 51.
5. Закон України «Про вищу освіту» 1556-VII // Відомості Верховної Ради, 2014, № 37-38.
6. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII – Відомості Верховної Ради, 2017, № 38-39.
7. Законодавство України про працю : Збірник законодавчих та нормативних актів / Упоряд. М. І. Камлик. – К.: Атіка, 2003. – 944 с .
8. Наказ МОН України. Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи, № 943 від 16 жовтня 2009 р.
9. Національна доктрина розвитку освіти // Центр Разумкова. Національна безпека і оборона. – 2002. – № 4. – С. 36-41.
10. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій України: Постанова Кабінету Міністрів України N 1341 від 23 листоп. 2011 р. [Електронний ресурс] : Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>.

Основна

- 11.Абашкіна Н. В., Нові підходи до розробки сучасних педагогічних досліджень / Н. В. Абашкіна, Е. П. Бережна, В. О. Дрошкевич // Рідна школа. – 1994. – № 3–4. С. 41–43.
- 12.Бирюков Б. В. Моделированные / Б. В.Бирюков, Ю. А.Гастев, Е. С. Геллер // БСЭ. 3-е изд. 1974, Т. 16. – С. 393–395.
- 13.Білуха М.Г. Основи наукових досліджень: Підручник / М.Г. Білуха. - К.: Вища школа, 1997. - 271 с.
- 14.Гольдгамер Г. И. Информационное обеспечение исследований и разработок. / Г.И. Гольдгамер – М. : Наука, 1986. – С. 118–149.
- 15.Гончаренко С. У. Методологічні характеристики педагогічних досліджень / С. У. Гончаренко // Вісник Академії педагогічних наук України. – 1993. – № 1. – С. 11–23.
- 16.Добров Г.М. Наука о науке. 3-е изд., доп. и перераб / Г.М. Добров. - К.: Наукова думка, 1998. - 304 с.

- 17.Добронравова І. С. Методологія та організація наукової діяльності: навч. посібник / І. С. Добронравова, О. В. Руденко, Л. І. Сидоренко. – Київ: ВПЦ «Київський університет», 2018. – 601 с.
- 18.Довідник здобувача наукового ступеню: Зб. нормат. док. та ін форм. матеріалів з питань атестації наук. кадрів вищої кваліфікації / Упоряд. Ю.І. Цехов; Попереднє слово Р.В. Бойка. - К.: Ред. "Бюл. ВАК України", 1999. - 64 с.
- 19.Захожай А.Б. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник для ВНЗ / А.Б. Захожай. - К.: МАУП, 2005. - 176 с.
- 20.Зацерковний В. І. Методологія наукового дослідження: навч. посібник / В. І. Зацерковний, І. В. Тішаєв, В. К. Демидов. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. – 236 с.
- 21.Ковальченко І.Д. (академик). Теоретико-методологические проблемы исторических исследований. Заметки и размышления о новых подходах / И.Д. Ковальченко // Новая и новейшая история. - 1995. - № 1.
- 22.Ковальчук В. В., Моїсєєв Л. М. Основи наукових досліджень: Навч. посібник. / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв - Вид. 2-е, доп. і перероб. – К.: Видавничий дім „Професіонал”, 2004. - 208 с.
- 23.Крушельницька О. В. Методологія і організація наукових досліджень: Навч. Посібник / О. В. Крушельницька – К.: Кондор, 2003. – 192 с.
- 24.Кушнарєнко Н.М. Наукова обробка документів: підручник / Н.М. Кушнарєнко, В.К. Удалова. – 4-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2006. – 334 с.
- 25.Кушнарєнко Н.Н. Документоведение: Учеб. для вузов культуры / Н.Н. Кушнарєнко. - 4-е изд., испр. - К.: О-во "Знання", КОО, 2003. - 459 с.
- 26.Лудченко А. Основы научных исследований / А. Лудченко – К. 2001. – 113 с.
- 27.Методологические вопросы науковедения / под ред. В.И. Оноприенко. – К.: УкрИНТЭИ, 2001. – 323 с.
- 28.П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі / І. С. П'ятницька-Позднякова – К.: Центр навч. літ-ри, 2003. – 116 с.
- 29.Павленко Ю.В. Історія світової цивілізації. Соціокультурний розвиток людства / Ю.В. Павленко. Вид. друк, стереотипне. - К.: Либідь, 2000.
- 30.Пилипчук М.І. Основи наукових досліджень: підручник / М.І. Пилипчук, А.С. Григор'єв, В.В. Шостак. – К.: Знання, 2007. – 270 с.
- 31.Потульницький В.А. Українська та світова історична наука: рефлексії на межі століть / В.А. Потульницький // Український історичний журнал. - 2000. - №№ 1, 2, 3, 4.
- 32.Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел, який наводять у дисертації, і списку опублікованих робіт, який наводять в авторефераті // Бюлетень ВАК України. – 2008. – № 3. – С. 9–13
- 33.Реєнт О.П. Криза сучасної історичної науки: методологічний і джерелознавчий аспекти / О.П. Реєнт // Наука та наукознавство. - 1998. - № 2. - С. 42-52.

- 34.Різун В.В., Методи наукових досліджень у журналістикознавстві / В. В. Різун, Т.В.Скотникова - К., 2005. – 104 с.
- 35.Сидоренко В. К., Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. / В. К. Сидоренко, П. В. Дмитренко– К. : Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова, 1997. – 154 с.
- 36.Синергетичні принципи освіти та науки / О.В. Чалий; АПН України. Нац. мед. ун-т ім. О.О.Богомольця. - К.:Знання, 2000. - 253 с.
- 37.Таран Л.В. Провідні тенденції світової історіографії в ХХ ст. та проблеми кризи сучасної історичної науки / Л.В. Таран // Український історичний журнал. - 1998. - № 5. - С. 30-39; 1999. - № 1. - С. 85-91.
- 38.Українська історіографія на зламі ХХ і ХХІ століть: здобутки і проблеми. Колективна монографія за ред. Л. Зашкільняка. - Львів, 2004.
- 39.Українські ресурси мережі Інтернет: громадсько-політичні центри / Укл. Ю. Шайгородський. – К.: Укр. центр політ. менеджменту, 2003. – 296 с.
- 40.Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень / Г. С. Цехмістрова – К.: Слово, 2003. - 240 с.
- 41.Шейко В. М. Наукова творчість у галузі культурології і мистецтвознавства: навч. посібник / В. М. Шейко, Ю. П. Богуцький, Н. М. Кушнарєнко. – Харків: ХДАК, 2016. – 330 с.
- 42.Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник / В.М. Шейко, Н.М. Кушнарєнко. – 6-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – 310 с.
- 43.Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень: навч. посібник / В. Є. Юринець. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2011. – 178 с.
- 44.Ядов В.А. Стратегия социологического исследования. Описание, объяснение, понимание социальной реальности: учебник / В.А. Ядов. – М.: Добросвет, 1998. – 596 с.

Допоміжна

- 45.Кочетов А. И. Культура педагогического исследования: 2-е изд., испр. и доп./ А. И. Кочеткова // Мн. : Ред. журн. «Адукацыя і выхаванне», 1996. – 312 с.
- 46.Крейденко В. С. Библиотечные исследования. Научные основы: Учеб. пособие. / В. С. Крейденко – М. : Книга, 1983. – 143 с.
- 47.Кузин, Ф.А. Диссертация: Методика написания. Правила оформления. Порядок защиты: практ. пособие для докторантов, аспирантов и магистрантов. – Москва: Ось-89, 2000. – 320 с. 7 экз.
- 48.Макаревич В. Н. Игровые методы в социологии: теория и алгоритмы. / В. Н. Макаревич –М. : МГУ, 1994. – 168 с.
- 49.Мосалев Б. Г. Досуг: методология и методика социологических исследований: Учеб. пособие. / Б. Г. Мосалев – М. : МГУ, 1995. – 96 с.
- 50.Організація соціологічних досліджень у бібліотеках [Текст] : метод. поради / Нац. парлам. б-ка України ; [уклад.: В. І. Студенкова, Ю. А. Зборовський]. - Київ : НПБУ, 1995. - 44 с. - Бібліогр. : с. 44. - Б. ц.
- 51.Основа научных исследований : Учеб. для техн. вузов / Под ред. В. И. Кротова, В. В. Попова. – М. : Высш. шк., 1989. – 400 с.

52. Положення про спеціалізовані вчені ради: Наказ ВАК України від 14 липня 1997р. №448 // Бюл. ВАК України. – 1997. № 3. – С. 17–28.
53. Порядок присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань: Затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 28 червня 1997 р. №646 // Бюл. ВАК України. – 1997. – №8
54. Ядов В. А. Социологическое исследование. Методология. Программа. Методы. / В. А. Ядов – М. : Наука, 1992.– 239 с.

Интернет ресурси:

55. <https://sci-lib.biz/poznaniya-nauchnogo-ontologiya/nauchnyie-issledovaniya-formyi-prezentatsii.html>
56. <https://cyberleninka.ru/article/n/prezentatsii-novye-formy-vzaimodeystviya-s-auditoriey/viewer>
57. <https://1-a-b-a.com/blog/show/55>
58. <https://www.meteor-city.top/15-presentacy>
59. <https://griban.ru/blog/59-primenenie-uchebnyh-prezentacij-v-obrazovatelnom-processe-vidy-jetapy-i-struktura-prezentacij.html>